

קריטריונים לפטור מהתאמנות בחקירות פרטיות

(הכרה בתקופת התאמנות עקב ניסיון בחקירות בשירות הציבורי)

פרק א. מבוא

1. הועדה לרישוי חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (להלן – הועדה או ועדת הרישוי) פועלת מכוח חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, תשל"ב – 1972 (להלן – החוק). בין היתר, בסמכות הועדה להעניק רישיון לחוקר פרטי על פי הוראות פרק ב' לחוק.
על פי סעיף 28 לחוק, תוקפו של הרישיון הוא לשנה, והוא יחודש מדי שנה עם תשלום האגרה השנתית, אלא אם מצאה הועדה שלא נתקיים עוד במבקש תנאי מהתנאים לקבלת הרישיון.
2. דרישות הכשירות לקבלת רישיון חוקר פרטי קבועות בסעיף 4 לחוק, אשר קובע כדלהלן:
 4. כשירות לחקירות פרטיות
(א) לא יינתן לאדם לעסוק כחוקר פרטי אלא אם נתמלאו בו תנאים אלה:
 - (1) הוא אזרח ישראלי ותושב ישראל או שהוא בעל רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952;
 - (2) הוא בגיר;
 - (3) הוא סיים שתיים עשרה כיתות במוסד חינוך מוכר, או שלדעת הועדה הוא בעל השכלה שוות ערך לכך;
 - (4) בתוך שש השנים שקדמו לבקשה הוא התאמן שלוש שנים לפחות, ברציפות או לסירוגין, בעריכת חקירות –
 - (א) במשרד לחקירות פרטיות בפקוחו ובהדרכתו הישירים של מנהל המשרד, או
 - (ב) במקום ובתנאים שהועדה הכירה בהם ושר המשפטים פרסם על כך הודעה ברשומות;
 - (5) הוא עמד בבחינות בדיני ישראל ובאתיקה מקצועית, בהתאם לכללים ולתכנית שקבע שר המשפטים;
 - (6) לדעת הועדה אין מניעה - מטעמים של בטחון הציבור או מטעמים של עברו, תכונותיו או התנהגותו של המבקש - להענקת הרישיון.
 - (ב) במקרים מיוחדים רשאית הועדה לוותר על התנאי האמור בפסקה (4) לסעיף קטן (א), כולו או מקצתו.

על פי הוראות סעיף 4(א) הנ"ל ישנן שתי אפשרויות לצורך עמידה בדרישת ההתאמות בעריכת חקירות: התאמות במשרד חקירות פרטיות או התאמות במקום ובתנאים שהועדה הכירה בהם ושר המשפטים פרסם על כך הודעה ברשומות. לגבי שתי האפשרויות נדרש כי ההתאמות בעריכת חקירות התבצעה במשך שלוש שנים בתוך שש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

3. "הודעה בדבר הכרת ועדת הרישוי במקומות ובתנאים להתאמן בעריכת חקירות" מיום 7.6.1973, נחתמה על ידי שר המשפטים ופורסמה ברשומות. בהודעה נכללו משרתי משטרת ישראל, חוקרי מצ"ח ועובדי שירות הביטחון הכללי בתנאים כדלהלן:

1. משטרת ישראל

התנאי: עבודת חקירות לפחות שלוש שנים רצופות.

2. שירות הביטחון הכללי

התנאי: עבודת חקירות לפחות שלוש שנים רצופות.

3. משטרה צבאית חוקרת

כל התנאים האלה:

(1) סיום קורס צבאי של חוקרים פליליים;

(2) הסמכה כקצין בודק לפי סעיף 252(א) (3) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

(3) שירות בתפקיד חוקר בחוליית מצ"ח במשך שנתיים לפחות;

(4) סיום השירות הצבאי בדרגת רב"ט לפחות.

4. בנוסף, הוראת סעיף 4(ב) הנ"ל מסמיכה את הוועדה לוותר על התנאי שבסעיף 4(א), כולו או מקצתו. על פי סמכותה האמורה קבעה הוועדה קריטריונים למתן פטור למי שהוסמך על פי חוק לבצע חקירות במוסד ציבורי.

עד כה הכירה הוועדה בעבודה בביצוע חקירות עבור המוסד לביטוח לאומי (בישיבתה מיום 5.2.07), המשרד לאיכות הסביבה (בישיבתה מיום 26.03.07), רשות המיסים (בישיבתה מיום 7.5.07) והרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים (בישיבתה מיום 14.6.12). בקשות להכרה בעבודות חקירה עבור מוסדות ציבור נוספים תבחנה לגופן על פי אמות המידה הקבועות בסעיף 4 לפרק הקריטריונים במסמך זה ועל פי שיקול דעתה של הוועדה.

פרק ב. עקרון כללי לצורך חישוב תקופת ההכרה

(נכון לגבי משרתי המשטרה, חוקרי מצ"ח ועובדי משרד ראש הממשלה):

1. בחישוב תקופת ההכרה בהתאמנות באחד מהגופים הנ"ל, תמנה הועדה את 3 השנים (במצ"ח שנתיים) המיטיבות עם המבקש מתוך 6 השנים הקודמות להגשת הבקשה. במידה והמבקש שימש יותר מ-3 שנים בתפקידים בעלי זיקה א' או ב' במשטרה או בכל תפקיד במשרד ראש הממשלה, במשך יותר מ-3 שנים, תוארך תקופת 6 השנים שקדמו לבקשה, במכפלת השנים בהם שימש בתפקידים הנ"ל. (לדוגמא: אם שימש בתפקידים הנ"ל במשך 4 שנים, יבדקו 3 השנים המיטיבות מתוך 8 השנים האחרונות להגשת הבקשה, אם שימש 5 שנים יבדקו 10 השנים האחרונות).
2. במידה והמבקש שימש יותר מ-10 שנים בתפקידים הנ"ל יוכרו 3 השנים המיטיבות, ללא כל הגבלה למספר השנים שחלפו מאז שימש בתפקיד ועד למועד הגשת הבקשה.
3. מי ששירת לפחות שנה בתפקיד המוגדר כבעל זיקה ישירה א' או בתפקידי מודיעין המוגדרים בזיקה ב', יוכל לצרף את תקופת שירותו בזיקה ב', כך שתשלים את כל יתר התקופה שנשארה להתאמנות, (לדוגמא מי ששירת שנה בתפקיד חוקר + שלוש שנים בתפקיד בעל זיקה ב' בהכרה של 80%, יקבל פטור מלא).
4. בכל מקרה, הכרת הועדה מותנית בקבלת אישור מהגוף המאמן (משטרת ישראל, מצ"ח, משרד ראש הממשלה) אודות תקופת ההתאמנות, התפקידים בהם הועסק המבקש וההכשרות אותן עבר.

פרק ג. קריטריונים לגבי משטרת ישראל, מצ"ח ומשרד ראש הממשלה-

משטרת ישראל:

- 1) בהתבסס על ההכשרות הנדרשות לתפקיד, מאפייני התפקיד ותחומי העיסוק בפועל וכן רמת החפיפה בין תחומי עיסוקו של החוקר הפרטי לתחומי העיסוק של בעל התפקיד המשטרתי, חולקו בעלי המקצועות המשטרתיים לחמש קבוצות סל.
- 2) החלוקה נעשתה כאמור בהתאם לזיקתם לדרישות הקבועות בחוק ולתחומי העיסוק של החוקר הפרטי.
- 3) חמש קבוצות הסל: בעלי זיקה ישירה א, בעלי זיקה ישירה ב, בעלי זיקה חלקית, בעלי זיקה עקיפה, ללא זיקה מספקת.

4) לסלי הזיקה השונים נקבעות דרגות הכרה בהתאמנות בהתבסס כאמור על רמת הזיקה:

בעלי זיקה ישירה א- הכרה מלאה 100% .

בעלי זיקה ישירה ב- הכרה חלקית של 83%.

בעלי זיקה חלקית- הכרה חלקית של 60%.

בעלי זיקה עקיפה- הכרה חלקית של 30%.

ללא זיקה מספקת- ללא הכרה.

הערה: תקופת הדרכה ו/או פיקוד על קורס שוות ערך לעבודה במקצוע הרלוונטי.

בעלי זיקה ישירה א – הודעה בדבר הכרת ועדת הרישוי במקומות ובתנאים להתאמן בעריכת חקירות מיום 7.6.1973 קובעת כי: "שירות במשטרת ישראל בעבודת חקירות לפחות 3 שנים רצופות הינו שירות המוכר לצרכי קביעת תקופת ההתאמנות הנדרשת בחוק".

נוכח האמור, נכללו בסל זה:

א) בעלי המקצועות חקירתיים מובהקים בדרגות קצונה ובד"א.

ב) קציני משטרה בכירים אשר מתוקף תפקידם נושאים באחריות לחקירות המתבצעות בתחום פיקודם הטריטוריאלי.

פירוט בעלי המקצועות הנכללים בזיקה ישירה א':

בעלי תפקידים בכירים - מפכ"ל, סמפכ"ל, ראשי אגפים, ר' ימ"ר, ראשי מפלגים בימ"ר, מפקד מחוז וסגנו, מפקד משמר הגבול, מפקד הימ"מ, מפקד תחנת משטרה וסגנו.

קצינים בעלי מקצועות חקירתיים מובהקים בתחומים הבאים: חקירות, תשאול, חקירות/משפטנים, נוער, מיעוטים, הלבנת הון, חילוט, תאונות דרכים, בוחני תנועה, עמ"מ.

בד"א - בעלי מקצועות חקירתיים מובהקים בתחומים הבאים: נפגעים ונעדריים, חקירות, נוער, אלימות בין בני זוג, עבירות מחשב, בוחני תנועה, עמ"מ.

בעלי זיקה ישירה ב' - כבעלי זיקה ישירה ב', נקבעו אותם בעלי מקצועות משטרתיים אשר תחום עיסוקם חופף ל: 8-10, מתחומי עיסוקו של החוקר הפרטי.

פירוט בעלי המקצועות הנכללים בזיקה ישירה ב':

בעלי תפקידים בכירים - נשיא בי"ד למשמעת, חבר בי"ד למשמעת, ע' ליועמ"ש למשטרה, ע' בכיר ליועמ"ש למשטרה.

קצינים בתחומים הבאים: תלונות הציבור, תביעות, ייעוץ משפטי, מודיעין, בילוש, איסוף, מעקב טכני.

בד"א בתחומים הבאים: בילוש, מודיעין, לוחמים ביחידות מיוחדות, מעקב טכני.

בעלי זיקה חלקית - כבעלי זיקה חלקית, נקבעו אותם בעלי מקצועות משטרתיים אשר תחום עיסוקם חופף ל: 4-6, מתחומי עיסוקו של החוקר הפרטי.

פירוט בעלי המקצועות הנכללים בזיקה חלקית:

קצינים בתחומים הבאים: אג"מ/מחוזי ומרחבי, סיור/מחוזי ומרחבי, ביטחון מידע (שדה), האזנת סתר, קצונת מטה אמ"ן, הערכה ומחקר, מז"פ.

בד"א בתחומים הבאים: עובדי אמ"ן, הערכת מידע, האזנת סתר, מז"פ, ביטחון מידע (שדה).

זיקה עקיפה

כבעלי זיקה עקיפה, נקבעו אותם בעלי מקצועות משטרתיים אשר תחום עיסוקם חופף ל: 2-4, מתחומי עיסוקו של החוקר הפרטי.

פירוט בעלי המקצועות הנכללים בזיקה עקיפה:

קצינים בתחומים הבאים: מש"ק, מבצעים, משמרת, מוקד 100, מרד"מ, שיטור קהילתי, שיטור ימי, אכיפת ושמירת חוקי הסביבה, מרכז שליטה, סיור, תנועה, ברור תלונות, מוקד, רובע, מפקדי נקודה, פניות הציבור, תלונות הציבור, עי מפכ"ל, דוברות, מחקר, מטה אג"מ, יס"מ, פרשים, ימ"מ, מערך הגירה.

בד"א בתחומים הבאים: סיור, מפעילי מוקד, תנועה, יס"מ, פרשים, מקצועות מג"ב (לוחמים, תצפיתנים, גששים), הערכת מידע ייעודית, סיור במערך ההגירה.

ללא זיקה

בקבוצת הסל של תפקידים ללא זיקה, נקבעו אותם בעלי מקצועות משטרתיים אשר תחום עיסוקם אינו חופף, או חופף במידה מועטת את תחומי עיסוקו של החוקר הפרטי.

5) דרכי חישוב הפטור

המטרה: קביעת מדד אחיד ואובייקטיבי לחישוב תקופת ההכרה בהתאמנות לבעלי הזיקה השונים במשטרת ישראל.

האמצעי: בחינת אחוזי ההכרה אל מול תקופת השירות של השוטר בתפקיד המזכה.

הדרך החישובית:

דוגמא: שוטר מלא את התפקידים הבאים במהלך שירותו במשטרה:

(1) חוקר – חצי שנה (זיקה ישירה א).

(2) בלש - שנה וחצי (זיקה ישירה ב).

(3) טכנאי מז"פ – שנה (זיקה חלקית).

חצי שנה כחוקר - תוכר לשוטר כ 100% דהיינו תקופה מזכה בהכרה של 6 חודשים.

שנה וחצי כבלש - תוכר לשוטר כ80% לפי החישוב הבא: נחלק 365 ימים ל - 100 ונכפיל ב - 80. התוצאה: 292 ימי הכרה. נחלק ל - 30 ונקבל 9.7 חודשי הכרה (9.7 חודשים = 10 חודשים). מאחר ושירת כשנה וחצי יזכה השוטר להכרה של 15 חודשים.

שנה כטכנאי מז"פ - תוכר לשוטר כ60% לפי החישוב הבא: נחלק 365 ימים ל - 100 ונכפיל ב - 60. התוצאה: 219 ימי הכרה. נחלק ל - 30 ונקבל 7.3 חודשי הכרה (7.3 = 7 חודשים).

בסה"כ יזכה השוטר להכרה של $15 + 6 + 7 = 28$ חודשי הכרה. השוטר יצטרך להשלים 8 חודשי התאמנות.

חריגים - ככלל קביעת תקופות ההכרה בהתאמנות לשוטרים תתבצע בהתאמה לסלי הזיקה המוצעים.

עם זאת כל בקשה להכרה בהתאמנות תבחן לפי נסיבותיה, ובמקרים מיוחדים מטעמים שירשמו ניתן יהיה לחרוג מתקופות ההכרה המומלצות.

משטרה צבאית חוקרת :

(1) זכאות להכרה בפטור :

זכאים להכרה מלאה בהתאמנות

1. חוקר פלילי במצ"ח (שלב מקצועי צבאי 7)
2. רכז מודיעין במצ"ח / משטרה צבאית
3. חוקר תאונות דרכים
4. חוקר מצ"ח ביחידת ביטוח ותביעות במשרד הבטחון

ובלבד שהתמלאו כל התנאים האלה במצטבר :

1. סיום קורס צבאי של חוקרים פליליים
2. הסמכה כקצין בודק לפי סעיף 252(א)(3) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו – 1955.
3. שירת בתפקיד חוקר בחוליית מצ"ח במשך שנתיים לפחות.
4. סיום השירות הצבאי בדרגת רב"ט לפחות.

זכאים להכרה חלקית בהתאמנות – הכרה של 83%

1. עוקב (ימל"מ)
2. בלש
3. חוקר פלילי במצ"ח (שלב מקצועי צבאי 5)

(2) שיטת חישוב הזכאות להכרה בפטור :

שיטת חישוב הזכאות להכרה בפטור תהא זהה לשיטת החישוב המפורטת לעניין הכרה בהתאמנות למשרתי המשטרה.

עובדי משרד ראש הממשלה

עמידה בתבחינים על פי אוכלוסיות

- מי שביצעו עבודות במקצועות 1-6, לפחות 3 שנים, זכאים לפטור מלא מהתאמנות.
- מי שביצע עבודה במקצוע 7, לפחות 3 שנים, יוכר כבעל זיקה חלקית וזכאי לפטור של 60%.
- מי שביצע עבודה במקצוע 8, לפחות 3 שנים, יוכר כבעל זיקה ישירה ב' וזכאי לפטור 83%.
- מי שביצע עבודה במקצוע 9, לפחות 3 שנים, בהיקף של לפחות 120 שעות חודשיות, יוכר כבעל זיקה חלקית וזכאי לפטור של 60%.
- מי שביצע עבודה במקצוע 10, לפחות 3 שנים, יוכר כבעל זיקה ישירה ב' וזכאי לפטור של 83%.
- מי שביצע עבודה במקצוע 11, לפחות 3 שנים, יוכר כבעל זיקה חלקית וזכאי לפטור של 60%.
- מי שביצע עבודה במקצוע 12, לפחות 3 שנים, יוכר כבעל זיקה חלקית וזכאי לפטור של 60%.

פרק ד - קריטריונים להענקת פטור לגבי מי שהוסמך על פי חוק לבצע חקירות עבור מוסד ציבורי

עד כה הכירה הוועדה בעבודה בביצוע חקירות עבור המוסד לביטוח לאומי (בישיבתה מיום 5.2.07), המשרד לאיכות הסביבה (בישיבתה מיום 26.03.07), רשות המיסים (בישיבתה מיום 7.5.07), הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים (בישיבתה מיום 14.6.12), רשות האוכלוסין וההגירה (בישיבתה מיום 5.7.12), מערך כיבוי אש (בישיבתה מיום 19.7.12), הרשות להגנה על עדים (בישיבתה מיום 1.2.18), יחידה 8200 בצה"ל (בישיבתה מיום 30.8.18), יחידת צור בשירות בתי הסוהר (בישיבתה מיום 9.1.20)

א. תנאים לקבלת פטור מלא או חלקי-

1. המבקש הוא חוקר שמונה לתפקיד ע"י בעל הסמכות המתאים במוסד הציבורי.
2. המבקש בעל ותק וניסיון כחוקר מוסמך במוסד הציבורי במשך שלוש שנים בשש השנים שקדמו להגשת הבקשה.
3. על המבקש להעביר לוועדה: אישור ראש יחידת כוח אדם במוסד הציבורי **ובנוסף** אישור ראש יחידת החקירות במוסד הציבורי. האישורים יכללו אישור על קיומם של התנאים האמורים במבקש ופירוט היקף החקירות שביצע המבקש עבור המוסד הציבורי.
4. בבקשה לגבי ביצוע חקירות במוסד ציבורי שטרם הוכר על ידי הוועדה- חוות דעת בכתב ובע"פ בפני הוועדה של הממונה על יחידת החקירות על אופי עבודת המחלקה והחקירות המתבצעות במוסד הציבורי.

ב. תקופת הזכאות תהא כמפורט להלן :

1. חוקרי הביטוח לאומי פטור מלא
2. פקחים מטעם המשרד לאיכות הסביבה פטור מלא
3. חוקרי מס הכנסה, חוקרי מכס ומע"מ, עוקבים (עמ"מ) ברשות המסים פטור מלא
4. מפקחי ופקחי הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים : הכרה ב-33 חודשי התאמנות וחובת התאמנות של 3 חודשים.
5. חוקרי רשות ההגירה : הכרה ב- 30 חודשי התאמנות וחובת התאמנות של 6 חודשים.
6. חוקרי דלקות ברשות הלאומית לכבאות והצלה : פטור מלא לעומדים בתנאים הבאים :
 - א. המבקש עבר קורס חוקרי דלקות ;
 - ב. המבקש עסק בתפקיד של חוקר דלקות בהיקף של משרה מלאה ;
 - ג. המבקש ביצע במסגרת תפקידו לפחות 150 חקירות ;
 - ד. היה המבקש מנהל צוות חקירות, ביצע 100 חקירות לפחות.
 אין בתנאים אלה כדי לגרוע מקיום הוראות סעיף א לפרק זה.
7. הרשות להגנה על עדים במשרד לביטחון פנים – פטור מלא למאבטחי שטח מבצעיים.
8. רושם ב' בעל וותק של שבע שנים ביחידה 8200 בצה"ל – הכרה של 83% מההתאמנות.
9. יחידת צור בשירות בתי הסוהר – פטור מלא לקציני פיקוח. העומדים בתנאים הבאים :
 - א. אישור ראש היחידה או סגנו על היותו של המבקש בעל ותק וניסיון כקצין פיקוח מוסמך. יש לפרט את תקופת ההעסקה ואת פירוט מהות ההעסקה, ואישור על ההכשרה לתפקיד כולל אישור על השתתפות ב"קורס צור".
 - ב. צילום תעודת קצין פיקוח על פי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו-2006.

ג. במסגרת קביעת תקופת ההכרה בהתאמנות לצורך הוספת גופים נוספים על פי קריטריונים אלה, תתחשב הוועדה בסמכויות שהוקנו למבקש על פי הדין, באופיין ובהיקפן וכן בהיות המבקש בעל השכלה אקדמאית.

פרק ה - קריטריונים להענקת פטור מהתאמנות לבעלי ניסיון בחקירות פרטיות במדינה זרה

לוועדה הגיעה בקשה להכיר בניסיון כחוקר פרטי במדינה זרה, לצורך קבלת פטור מהתאמנות. לפיכך, החליטה הוועדה לבחון ברמה העקרונית את עמדתה בנושא זה. הוועדה החליטה לקבוע קריטריונים עקרוניים ביחס לבקשות מסוג זה שיגיעו מכאן והלאה.

הוועדה סבורה כי אין מקום להעניק פטור מלא מהתאמנות, במקרים מסוג זה, מהטעם שתקופת ההתאמנות נועדה גם להיכרות עם הדין הישראלי, ועם הפרקטיקה בישראל, של מקצוע החקירות הפרטיות. לפיכך, לא יוענק פטור מלא מהתאמנות אלא פטור של שנתיים לכל היותר. על המבקשים יהיה להשלים את התקופה הנוספת בהתאמנות בישראל לפי החוק.

תנאי סף להכרה בניסיון בחקירות פרטיות בחו"ל במסגרת בקשה לפטור מהתאמנות:

א. קיומה של מערכת רישוי ורגולציה בתחום החקירות הפרטיות, הכוללת אפשרות להגשת תלונות ובירורן.

ב. קיומה של מערכת דינים באותה מדינה בהיבטי פרטיות והאזנת סתר ומחשבים התואם לדיני מדינת ישראל.

אישורים שהמבקש ידרש להמציא:

א. המבקש ימציא אישור כי ניתן לו היתר לעבוד כחוקר פרטי לפי דיני אותה מדינה.

ב. המבקש ימציא אישור בדבר עברו המשמעתי מהרגולטור הזר.

חישוב תקופת הפטור מהתאמנות:

- יילקח בחשבון רק ניסיון של למעלה משנתיים כחוקר פרטי בשש השנים האחרונות.

- ניסיון של בין שנתיים לארבע שנים כחוקר פרטי בשש השנים האחרונות יזכה בפטור מהתאמנות לתקופה של עד מחצית מתקופת ההתאמנות.

- כל ניסיון של למעלה מ 4 שנים כחוקר פרטי ב 8 השנים האחרונות יזכה במקסימום הפטור האפשרי לחוקר פרטי מחו"ל העומד על שנתיים.

- למען הסר ספק האמור לא מעניק פטור מחובת הבחינה, כל בקשה מסוג זה תיבחן לגופה בשים לב לקריטריונים שנקבעו.

הנוסח המלא נמצא במשרדי המחלקה. אנשי משטרה, ואנשי משרד ראש הממשלה רשאים לעיין בו, כל אחד בתחומו, בתאום מראש.

עודכן בישיבת הוועדה מיום 4.5.09, 1.12.11, 26.1.12, 16.2.12, 24.5.12, 14.6.12, 5.7.12, 19.7.12, 9.8.12, 14.7.16, 11.1.18, 1.2.18, 30.8.18, 18.10.18, 20.2.20, 9.7.20, 17.6.21, 15.7.21, 18.5.22, 15.9.22, 5.9.22